

Guide för handledning och bedömning

Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

Reviderad upplaga. Gäller för studenter antagna från höstterminen 2015

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Verksamhetsförlagd utbildning

Innehåll

Introduktion	3
Progression i yrkeslärande	5
Tre domäner av lärares kompetens	6
Domän 1: Didaktisk/Methodisk kompetens	6
Domän 2: Relationell/Kommunikativ kompetens	7
Domän 3: Analytisk/Reflekterande kompetens	7
Två perspektiv på yrkeslärande	8
Deltagarperspektivet	8
Åskådarperspektivet	8
Mål för VFU I – VFU IV	10
Didaktisk/Methodisk kompetens	10
Relationell/Kommunikativ kompetens	16
Analytisk/Reflekterande kompetens	22
Mål för VFU II – VFU IV	24
Didaktisk/Methodisk kompetens	24
Relationell/Kommunikativ kompetens	29
Mål för VFU III – VFU IV	30
Didaktisk/Methodisk kompetens	30
Relationell/Kommunikativ kompetens	32
Analytisk/Reflekterande kompetens	33
Referenser	37
Introduktion av mål i VFU	38

Introduktion

Hösten 2011 startade en ny utbildning med inriktning mot arbete i fritidshem vid Linnéuniversitetet. Inför starten har stora delar i den gamla utbildningen setts över och ändrats. Bland annat har ett omfattande arbete genomförts för att höja kvaliteten på den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). De största förändringarna består av att:

1. VFU i den nya utbildningen inte ingår som delar i andra (teoretiska) kurser. VFU är numera fyra självständiga kurser med egna kursplaner och kursansvariga.
2. Målen för vad de studerande förväntas lära sig under VFU är skrivna utifrån en tanke om progression. Till varje mål finns därför kriterier som beskriver en stegring av kunskapsnivåer.
3. Målen har delats in i tre olika domäner/områden: Didaktisk/Methodisk kompetens, Relationell/Kommunikativ kompetens, och Analytisk/Reflekterande kompetens.
4. Målen har också delats in i två olika perspektiv på yrkeslärande – Deltagarperspektiv och Åskådarperspektiv – varifrån studenternas lärande och kompetens i VFU kan beskrivas, utformas och bedömas.

De progressiva kunskapsnivåerna, kompetensdomänerna samt perspektiven på yrkeslärande i grundlärare med inriktning mot fritidshem utgör tillsammans ett ramverk för VFU. Avsikten med ramverket är att det, tillsammans med vad som står i VFU-handboken, ska användas för att gynna och ge stadga åt studenternas yrkeslärande och för att ge en säkrare grund för bedömning av deras kompetens.

Grunden till ramverket har bland annat hämtats ur internationella, nationella och lokala kriterier för och forskning om lärarkompetens. Ramverket har också tillkommit, granskats och reviderats genom läsning av verksamma lärare från förskolan, fritidshem och skolan samt av medlemmar ur de olika programråden för lärarutbildning vid Linnéuniversitetet. De huvudsakliga författarna och ansvariga för utvecklingen av ramverket är Per Lindqvist och Ulla Karin Nordänger, docenter i pedagogik vid Linnéuniversitetet. Innan mål och kriterier presenteras (se sidan 10) ges en beskrivning av vad som ligger till grund för ramverket. I dokumentet används genomgående orden "elev" och "lärare" vilka förutsätts omfatta såväl elever i förskoleklass, fritidshem som elever i grundskolan respektive alla de lärarkategorier som ansvarar för deras utveckling och lärande.

Progression i yrkeslärande

Studenternas yrkeslärande ska kännetecknas av progression och lärandet kan betraktas som en process där den studerande med bas i tidigare erfarenheter bygger upp en ny förståelse och förmåga till yrkesmässig handlingsberedskap. Progressionen kan förstås både som en utökning och en fördjupning av de uppgifter den studerande ställs inför, men handlar också om graden av självständighet. I början kan det handla om begränsade uppgifter med mycket stöd och handledning medan det i slutet av utbildningen handlar om att självständigt ta det helhetsansvar som yrkesutövningen kräver. För att progression ska kunna understödjas, diskuteras och bedömas har varje mål inom VFU beskrivits i fem olika kunskapsnivåer. Dessa anger hur det successivt krävs en allt större kompetens för att kunna uppfylla målet.

De olika nivåerna har rubrikerna:

- Underkänd (U)
- Introducerande (I)
- Grundläggande (Gr)
- Utvecklad (Ut)
- Fördjupad och tillämpad (FT)

För nivåerna Underkänd, Grundläggande samt Fördjupad och tillämpad finns beskrivningar av vad den studerande förväntas kunna. De mellanliggande nivåerna – Introducerande och Utvecklad – är dock inte beskrivna. Dessa nivåer anger istället att den studerande har visat kompetens som ligger mellan två andra nivåer. För att till exempel vara godkänd på den introducerande nivån har en studerande visat kompetens som är över underkänd nivå och på väg mot grundläggande nivå. Sammanlagt finns 23 mål för VFU. Alla mål införs dock inte i samma VFU-period. Tolv mål införs i VFU I, sex mål i VFU II och fem mål i VFU III. Samtliga mål finns uppställda i bilaga 1.

För att den studerande ska ges godkänt på ett – för den aktuella VFU-perioden – nyinfört mål krävs att hon/han uppfyller kraven för introducerande nivå. Införda mål återkommer därefter i alla de resterande VFU-perioderna. För att få godkänt betyg krävs då att den studerande förmår uppfylla kriterier på allt högre nivåer inom samma mål. Det ska krävas mer och mer för att få godkänt.

Tre domäner av lärares kompetens

Så fort man försöker konkretisera vilka kompetenser lärare har, eller bör ha, blir listan närmast oändlig. Ett sätt att försöka ringa in kompetenser är att dela in dem i olika större domäner eller områden. Det bör dock påpekas att i utövandet av de pedagogiska arbetet hänger allt ihop. En uppdelning av lärares kompetenser kan bara göras i teorin, i praktiken är de olika delarna alltid sammanvävda. Trots detta – för att kunna begreppsliggöra kompetensen och på det sättet kunna skapa förutsättningar för att bättre stödja och bedöma studenternas yrkeslärande – har vi valt att dela in de mål som de studerande ska tillägna sig under VFU i tre ömsesidigt beroende domäner: Didaktisk/Metodisk, Relationell/Kommunikativ och Analytisk/Reflekerande kompetens. Man kan naturligtvis diskutera vilken av dessa som bör ”komma först” i ett sådant här dokument. Att kunna upprätta relationer med elever och kollegor är naturligtvis helt grundläggande för att överhuvudtaget kunna ägna sig åt didaktiska frågor. Men vi har, inom grundlärarprogrammet valt att lägga den Didaktiska/Metodiska kompetensen först, för att peka på att fritidshem/skola och utbildning är institutioner med lärande och kunskapsförmedling som centrala, överordnade målsättningar. Som bedömare kan man naturligtvis använda bedömningsunderlagen i vilken ordning som helst.

Domän 1: Didaktisk/Metodisk kompetens

En av grundstenarna inom domänen består av ämneskompetens. En student som tar examen på vår lärarutbildning måste både ha, kunna använda sig av och vidareutveckla sitt ämneskunnande. Kompetensen ska vara både bred och djup samt visa sig i den studerandes praktiska handlingar. Det räcker emellertid inte med att ha goda ämneskunskaper. En viktig dimension av kompetensen inom området handlar om förmågan att skaffa kunskap om elevens erfarenheter, kunskaper, intressen och behov. En skicklig lärare förmår integrera sin förståelse av ämnet/innehållet med kunskaper om eleverna, för att sedan ta beslut om mål för lärandet samt välja organisation för verksamheten, lärandeaktiviteter, material eller andra resurser som gynnar såväl individuellt som kollektivt lärande. Även förmågan att lyfta fram själva lärandet som aktivitet och göra det synligt för eleverna ingår i domänen, liksom kompetensen att kunna bedriva lärandeaktiviteter inom ramen för den målstyrda skolan. En studerande som avslutat utbildningen måste vara förtrogen med de olika styrdokument som ligger till grund för arbetet. En sådan förtrogenhet måste också visa sig i den studerandes handlingar och reflektioner. En viktig aspekt av domänen är förmågan att entusiasmera elever, att visa att man tror på deras förmåga, att kunna uppvisa handlingskraft i didaktiska sammanhang.

Domän 2: Relationell/Kommunikativ kompetens

Färdigheter och förmågor inom denna domän handlar i stor utsträckning om kommunikation. En skicklig lärare kan gå in i ett lyhört samspel med individuella elever och grupper av elever, men även med andra aktörer inom skolans område: föräldrar/vårdnadshavare, kollegor, ledning, företrädare från andra yrkesgrupper och det omgivande samhället. Grundläggande i kommunikationen är att den bygger på respekt och att den möjliggör inflytande och delaktighet.

För att få till stånd gynnsamma lärprocesser måste en lärare kunna etablera och upprätthålla förtroendefulla relationer med eleverna men också utöva ledarskap. Lärararbetet handlar om väl avvägda balanser och tydliga ramar. Läraren bör vara medveten om och konstruktivt kunna använda, balansera mellan närhet och distans, omsorg och auktoritet, ödmjukhet och orubblighet i relationer med eleverna. Hon/han måste också ha förmågan att förhandla fram ramar och rutiner som blir styrande för vilka relationer som möjliggörs. Det handlar med andra ord om ”vilken atmosfär” läraren lyckas skapa i sitt ledarskap. Slutligen måste hon/han kunna visa medvetenhet om hur styrdokumentens grundläggande värden relaterar till det egna förhållningssättet.

Domän 3: Analytisk/Reflekerande kompetens

I denna domän av lärares yrkeskompetens handlar förmågor och färdigheter om att kunna reflektera över och analysera sina personliga erfarenheter, andras systematiserade erfarenheter (teoretiska argument) och personliga värderingar (etiska argument). I Skollagen § 5 står att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. En erfarenhet är beprövad först när den systematiskt granskats, utvärderats och kritiskt diskuterats. Det räcker alltså inte med att referera till individuella erfarenheter eller ”sunt förnuft”.

En studerande på vår lärarutbildning kan koppla de egna handlingarna och de egna värderingarna till andras erfarenheter, styrdokument och vetenskapliga teorier. Hon/han har också beredskap för att ompröva egna praktiska teorier och värderingar. I kompetensen ingår inte bara ambitionen att reflektera kring, påverka och utveckla den egna verksamheten, utan också viljan att delta i kollektiv utveckling av skolan. Iakttagelser och erfarenheter måste därför kunna kommuniceras, diskuteras och ifrågasättas tillsammans med andra, i kollegier, arbetslag eller andra pedagogiska forum. Förmågan till reflektion och analys får dock inte leda till ständigt tvivel och ältande tankar. Det är viktigt att en lärare inte förlorar sin handlingskraft och att hon/han är på väg mot att utveckla en rimlig, långsiktig och hållbar strategi för sitt arbete. De egna intentionerna måste kunna balanseras mot faktiska villkor för verksamheten, samtidigt som läraren visar vilja att påverka villkoren och därmed utvidga handlingsutrymmet.

Två perspektiv på yrkeslärande

I lärarutbildning, liksom i många andra professionsutbildningar, finns ett ofta oproblematiserat ideal om att ”teori” och ”praktik” bör integreras. Som regel sker detta genom att de ”teoretiska” avsnitten av utbildningen förser de ”praktiska” med en rad uppgifter. Det teoretiska vetandet och det praktiska kunnandet kan dock betraktas som två olika kunskapsformer som har olika karaktärer och kräver olika lärprocesser. För att, som slutresultat, verkligen kunna integrera teori och praktik föreslår vi att en systematisk organisation för – och koordinering av – de olika lärprocesserna upprättas. I avsikt att åstadkomma detta har lärarutbildningen vid Linnéuniversitetet valt att beskriva lärandet inom de tre kompetensdomänerna utifrån två positioner – *deltagarperspektivet* och *åskådarperspektivet*. Det ska här betonas att båda perspektiven på yrkeslärande är lika viktiga att hantera i en lärarutbildning, men de uppgifter som den studerande ska genomföra för att uppnå målen kan utformas och bedömas på olika sätt. För att tydliggöra detta anges i bedömningskriterierna vilket perspektiv som dominerar lärandet inom varje mål.

Deltagarperspektivet

Enligt detta perspektiv är meningen med VFU att föra in den studerande i en yrkespraktik och i en yrkesgemenskap. Här finns kunnande och expertis och kompetensen växer ju längre ”in” man kommer i verksamheten. I det här perspektivet är VFU-läraren en förmedlare av den ofta outtalade eller tysta kunskap som anses giltig, och den huvudsakliga uppgiften för VFU-läraren är att agera modell och att hitta lagom svåra uppgifter åt den studerande allteftersom denna växer in i yrkesrollen. Lärandet ses som en social process och som en rörelse – från perifert (lärling) mot centralt (mästare) deltagande i en yrkesgemenskap. Lärande baseras inte i huvudsak på artikulerad, distanserad eller kritisk teoretisk reflektion, utan på görande och erfarenheter (som ju naturligtvis också grundar sig på reflektion) och är dessutom så intimt förbundet med den praktiska situationen att det i princip bara kan förvärvas där. Man måste visa och öva, få tillfälle att träna och misslyckas. För att kunna bedöma den studerandes kunnande måste därför hennes/hans handlingar observeras. Inom detta perspektiv är det viktigt att den studerande får tillfälle att under långa praktikperioder ”bada” i yrkespraktiken och verkligen delta i den, samt att VFU-uppgifter som förs med från de teoretiska delarna av utbildningen – om sådana förekommer – har karaktären av erkännande snarare än granskande av praktiken. De kan t.ex. utformas så att man ger den studerande uppgiften ”Följ din handledare under ...” ”Planera i samråd med din handledare ...”. Det handlar om att delta och genom *övning* kvalificera sig som lärare.

Åskådarperspektivet

I detta perspektiv på yrkeslärande är det viktigt att den studerande ges tillfällen att pröva på eller bevittna typiska situationer i yrket som därefter får utgöra exempel och underlag för reflektion. Centralt är att kunna distansera sig från verksamheten för att så

att säga ”få syn på den” och på de underliggande värderingar och mönster som styr den. VFU-lärarens uppgift är i detta perspektiv att stödja den studerande i problematisering och reflektion kring yrket och handledarrollen innebär till stor del att vara en kritisk samtalspartner. Om praktiksituationen är väl fungerande eller inte, har ingen avgörande betydelse, eftersom i princip alla situationer kan utgöra en grund för reflektion. Någon ”rätt” eller riktig yrkesutövning existerar inte och poängen med att vistas i yrkesfältet är att se många olika situationer i avsikt att kritiskt granska och problematisera dessa. Kvalificerad yrkesutövning handlar i detta fall om att ha förmåga att diskutera och ifrågasätta sitt handlande och väga alternativ mot varandra. En bedömning av den studerandes kompetens under en VFU-period behöver, enligt detta perspektiv, inte alltid grunda sig på observationer av handlingar. Den kan likaväl baseras på den studerandes muntliga eller skriftliga reflektioner. I denna teoretiska position ses det som en poäng att VFU är varierad, att man får uppleva olika verksamheter/fritidshem/skolor och att perioderna är korta (t.ex. fältstudier). Vanligt är också att VFU-perioden föregås av teoretiska kurser och att teoribaserade uppgifter förs med från de universitetsförlagda delarna av utbildningen. Utan så kallade ”teoretiska glasögon” får den studerande svårt att upptäcka vad som egentligen utspelar sig i verksamheten. Uppgifter här kan t.ex. handla om att följa enskilda elever för att observera deras utveckling ur ett speciellt perspektiv, att observera grupper för att upptäcka maktstrukturer, att fokusera genusaspekter eller att granska styrdokument. Det handlar, kort och gott, om att ställa sig *bredvid* och försöka förstå verksamheter genom att betrakta och försöka analysera dem.

I de matriser nedan som beskriver kunskapsprogressionen inom varje mål anges vilket perspektiv som dominerar lärandet inom varje mål. De olika perspektiven symboliseras av två olika bilder:

Deltagarperspektiv

Åskådarperspektiv

I matrisen kan också avläsas vilken godkänd-nivå som gäller för respektive VFU-period. Målen har dessutom kompletterats med en beskrivning samt förslag på frågor som kan ställas kring den studerandes kunnande. Förslagen till frågor följer tanken om progression, det vill säga de som relaterar till introducerande och grundläggande nivå kommer först. Övriga dokument som finns till hands för att stödja studenter, handledare och lärarutbildare är VFU-handboken, kursplanen samt ”Bedömningunderlag” – det dokument som handledaren ska fylla i efter VFU perioden.

Mål för VFU I – VFU IV

Didaktisk/Metodisk kompetens

	Kunna agera utifrån en helhetsyn. (D.1.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande förmår inte uppfatta att en situation kan omfatta både omsorg, fostran och lärande.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande förmår i en och samma situation att kommunicera omsorg, fostran och lärande, dock sällan utifrån elevens perspektiv.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande förmår i en och samma situation att interagera omsorg, fostran och lärande med utgångspunkt i elevs perspektiv.	IV

Att inta en helhetssyn på elever innebär en insikt om att olika sidor av elevers utveckling och lärande hör ihop och påverkar varandra. I fritidshemmets pedagogiska uppdrag bildar omsorg, fostran och lärande en helhet. En student under VFU i fritidshemmet måste därmed ges möjlighet att utveckla en tredelad blick för verksamheten. I såväl planering och utvärdering av verksamhet som ögonblickssituationer måste hon/han interagera samtliga delar, det vill säga omsorg, fostran och lärande. Utöver detta måste det hela tiden finnas en ambition att betrakta verksamheten utifrån elevens perspektiv. Det innebär en strävan att verka för elevens bästa och kunna se dennes behov. När studenten gör VFU i sitt sidoämne ska målet beaktas i undervisningen.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- Förmår den studerande planera för eller agera i en och samma situation utifrån flera perspektiv?
- Kan den studerande lyfta fram och argumentera för hur hon/han som lärare kan verka för elevens perspektiv i undervisningen?
- På vilket sätt kan den studerande förhålla sig till en helhetssyn på elevers utveckling och lärande?
- Hur uppträder den studerande i olika situationer t.ex. vid mellanmålet eller vid leken både utom- och inomhus? Ligger studentens fokus på att elever inte pratar för högt (fostran) eller förmår hon/han samtidigt uppmärksamma och hjälpa de elever som behöver hjälp (omsorg) och/eller förmår hon/han att utveckla situationen till en lärandesituation, där eleven utvecklas och utmanas?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	Kunna visa förmåga att skapa stimulerande och för eleverna meningsfulla lärprocesser som främjar lärandet både individuellt och i grupp. (D.2.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande väljer aktiviteter, material, digitala och andra resurser som inte är anpassade till eleverna.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande väljer aktiviteter, material, digitala och andra resurser som till stor del är anpassade till eleverna.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Förutom vad som krävs för nivå UV väljer den studerande aktiviteter, material, digitala och andra resurser som tillåter skillnader i lärande mellan individer eller grupper elever.	IV

Målet handlar om att, under lekfulla och kreativa former, ta vara på fritidshemmets/sidoämnets potential att stimulera elevers lust att lära. Utifrån kunskapsinnehållet och genom att skaffa sig en uppfattning om elevernas intressen, erfarenheter, behov, och förutsättningar samt skilda sätt att lära skapar studenten förutsättningar för meningsfulla lärprocesser. När den studerande väljer aktiviteter, material och andra resurser sker hela tiden överväganden mellan de intentioner som finns om lärande och den individuella eleven/grupper av elever. Inom detta lärandemål ges studenten tillfälle att exempelvis använda digitala verktyg som stöd för elevernas lärande.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt är valda aktiviteter, material och andra resurser ändamålsenliga för lärandemålen?
- På vilket sätt är de anpassade till elevernas intressen, erfarenheter, behov och skilda förutsättningar?
- På vilket sätt ger de valda aktiviteterna en chans till varierat deltagande hos eleverna?
- Hur involveras eleverna i syftet med aktiviteten?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	Kunna formulera tydliga verksamhetsmål/lärandemål som är ändamålsenliga och anpassade till eleverna. (D.3.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande formulerar endast undantagsvis tydliga aktivitetsmål eller den studerande väljer mål som inte är ändamålsenliga och anpassade till verksamheten/eleverna.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande formulerar tydliga verksamhetsmål/lärandemål som till stor del är ändamålsenliga och anpassade till eleverna. Den studerande har argument för sina val.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande formulerar tydliga verksamhetsmål/lärandemål och för en genomtänkt argumentation kring ändamålen och lämpligheten inför eleverna eller den studerande formulerar tydliga verksamhetsmål/lärandemål som är ändamålsenliga och anpassade till eleverna och som tar hänsyn till grupper av elever eller individer.	IV

I fritidshemmet och i skolan finns både nationella och lokala mål för utbildningen. Den studerande måste därmed ges möjlighet att utveckla kompetens i att formulera mål som är ändamålsenliga och anpassade till eleverna i fritidshemsverksamheten. Den studerande ska också ges möjlighet att utveckla kompetens i att formulera mål för elevernas lärande i sitt praktiskt/estetiska ämne. I aktiviteter som planeras av studenten behöver den studerande träna sig i att ställa frågan; VAD är det eleverna ska lära sig genom denna aktivitet? Det handlar också om att inför elever och VFU-lärare kunna argumentera för sina val. På vilket sätt framstår dessa mål som ändamålsenliga och rimliga till den aktuella elevgruppen?

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- Vad har den studerande för avsikt att eleverna ska lära sig med aktiviteten?
- Förmår den studerande formulera tydliga mål som är utvärderingsbara för planerade aktiviteter, både i fritidshemmet och i skolan?
- Vilka argument har den studerande för de olika val som görs?
- Är målen anpassade till elevens/elevgruppens erfarenheter, behov och skilda förutsättningar?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	Kunna reflektera över vikten av att känna till elevernas erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära. (D.4.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande uppvisar en bristande förståelse för varför det är viktigt att ha kännedom om elevernas tidigare erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära. Den studerande saknar helt sådan kännedom och vet inte hur de kan skaffa sig sådan information.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande uppvisar viss förståelse för varför det är viktigt att känna till elevernas tidigare erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära. Den studerande kan beskriva ett tillvägagångssätt för att skaffa sig sådan information och har viss kännedom om sådana aspekter.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande uppvisar en omfattande förståelse för varför det är viktigt att känna till elevernas tidigare erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära. Den studerande kan beskriva flera tillvägagångssätt för att få sådan information, uppvisar en omfattande förståelse för sådana aspekter och förmår använda sig av dessa i val av aktiviteter och innehåll.	IV

Att arbeta som lärare på fritidshem/i det praktiskt/estetiska ämnet innebär att kunna reflektera över elevernas skilda erfarenheter, kunskaper och förutsättningar för att lära. Det handlar också om att kunna möta elevers olika sätt att lära. Den studerande bör visa förståelse för vikten av att ta utgångspunkt i elevernas erfarenheter och intressen och se det som en tillgång i undervisningen.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt kan den studerande ge exempel på hur elevers erfarenheter kan tillvaratas i undervisningen?
- Hur möter den studerande elevers olika förutsättningar och skilda sätt att lära?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna redogöra för styrdokumentens målsättning och hur dessa kan omsättas i pedagogisk praktik. (D.5.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande uppvisar ringa kunskaper om relevanta styrdokument och mål för verksamheten.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande har kännedom om styrdokument och mål för verksamheten samt förmår tolka och koppla dem till didaktiska val.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande förmår analysera den pedagogiska verksamheten i förhållande till styrdokument och kan, med utgångspunkt i utvärdering, föreslå utveckling av den lokala praktiken.	IV

Fritidshemmet och skolan styrs av skollag, läroplan och ett flertal allmänna råd, speciellt allmänna råd för fritidshem. Fritidshemmet kompletterar skolan och förskoleklassen både tids- och innehållsmässigt. Undervisningen på fritidshemmet ska bidra till att erbjuda elever en meningsfull fritid. Fritidshemmet kompletterar skolan genom att erbjuda elever en utbildning som utgår från läroplanens mål. Vid planeringen och genomförandet av verksamheten behöver personalen utgå från både individen och gruppens behov samt en samverkan mellan fritidshemmet, förskoleklassen, skolan och hemmet.

Den studerande bör ha insikt i vilka styrdokument (skollag, läroplan och allmänna råd) som gäller för fritidshem och skola samt hur de kan omsättas i verksamheten.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt kan den studerande redogöra för hur fritidshemmet kan komplettera skolans undervisning?
- På vilket sätt kompletterar fritidshemmet förskoleklassens undervisning?
- På vilket sätt kan den studerande omsätta läroplanens mål i fritidshemmets undervisning?
- Hur kan styrdokumentens mål (läroplan och kursplan) synliggöras i det praktiskt/estetiska ämnet?
- Hur argumenterar studenten att bedömning och betygssättning i det praktiskt/estetiska ämnet utgår från kursplanen i ämnet?
- Hur argumenterar studenten att undervisningen utgår från styrdokumentet? I det praktiskt/estetiska ämnet ska studenten även relatera till kursplanen. I fritidshemmet ska studenten även relatera till specifikt kapitel i läroplanen med fokus på fritidshem samt Allmänna råd för fritidshem.

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna reflektera över användning av digitala verktyg i relation till elevernas lärande. (D.6.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar ringa förmåga att identifiera eller redogöra för hur digitala verktyg används i verksamheten.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande kan identifiera och redogöra för hur digitala verktyg används i relation till elevernas lärande.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande kan värdera användningen av digitala verktyg i relation till elevernas lärande.	IV

Läraren i fritidshem/i sitt praktiskt/estetiska ämne förväntas kunna använda digitala verktyg som ett stöd i arbetet med elevers lärande. Det innebär att ha kännedom om digitala verktyg och insikter i elevers erfarenheter av digital kompetens men även elevers mediekulturer. Ett syfte att använda digitala verktyg är bl.a. att utveckla elevernas delaktighet och medbestämmande för sitt eget lärande.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt kan den studerande redogöra för hur digitala verktyg kan användas i fritidshemmet och i det praktiskt/estetiska ämnet?
- Hur värderar den studerande användningen av digitala verktyg i undervisningen?
- Vilka förslag ger den studerande på hur digitala verktyg kan användas på fritidshemmet eller i det praktiskt/estetiska ämnet?
- Hur kan digitala verktyg bli en tillgång i undervisningen utifrån elevers erfarenheter?
- Hur ska läraren bibehålla och förnya sina egna kunskaper om digitala verktyg för att kunna stötta och utmana eleverna?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	<i>Kunna utveckla och upprätthålla professionella relationer med elever. (R.1.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar ingen öppenhet för att skapa kontakt och föra dialog med elever eller de försök som den studerande gör för att utveckla relationer är olämpliga eller inte ändamålsenliga. Hon/Han kan inte uttrycka sig så att eleverna förstår.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande visar öppenhet för att skapa kontakt och föra dialog med elever. De försök som den studerande gör för att utveckla relationer är lämpliga, tydliga och ändamålsenliga och har en avvägd balans mellan närhet och distans.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande skapar kontakt och utvecklar relationer med elever på sätt som är ändamålsenliga och ger elever möjlighet att lära och växa i förhållande till skilda bakgrunder och behov. Det finns hos den studerande en tydlig vilja till och strävan efter att elever ska känna att möjligheten till kontakt och dialog alltid finns. Den studerande kan leda resonerande samtal i lyhört samspel med barnen både enskilt och i grupp. Under dessa samtal förmår den studerande upprätthålla en väl avvägd balans mellan att vara inklämmande inför individen/gruppen och samtidigt upprätthålla ett tydligt ledarskap.	IV

Målet inrymmer den studerandes förmåga att närma sig eleverna och främja relationer som är positiva i utbildningssyften. Det innebär att den studerande värdesätter samtal med elever och visar nyfikenhet och vilja att kommunicera med dem. Det handlar också om att de studerande inbjuder elever att ta kontakt. Den egna personen är ett viktigt verktyg för att utveckla en känsla för vilka olika sätt att etablera en relation som är lämplig, beroende på sammanhanget och eleven. Den studerande måste utveckla ett omdöme för var gränsen går mellan personligt och privat samt hur auktoriteten kan upprätthållas samtidigt som omsorgen om eleverna betonas. Sättet att arbeta för och upprätthålla relationer med elever är avgörande för en professionell lärare.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Försöker den studerande knyta kontakter med alla elever? Hur? Tar den studerande ögonkontakt med elever? Präglas relationen av uppmärksamhet, omtanke och humor?
- Är dessa försök anpassade till eleven? I så fall – hur?
- Förmår den studerande etablera relationer till alla elever?
- Förmår den studerande att se om elever befinner sig i utkanten av gemenskaper?
- Kan den studerande hantera olika relationer med elever samtidigt som ledarskapet upprätthålls?

?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	<i>Kunna medverka till att skapa en miljö för lärande som präglas av trygghet, lyhördhet, respekt och som möjliggör elevers delaktighet och inflytande. (R.2.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande saknar lyhördhet eller är respektlös i bemötandet av eleverna. Hon/Han visar ringa intresse för att skapa en miljö som präglas av trygghet, lyhördhet och respekt samt möjliggör elevers delaktighet och inflytande.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande är lyhörd och respektfull i bemötandet av eleverna. Hon/Han visar intresse för att skapa en miljö som präglas av trygghet, lyhördhet och respekt samt möjliggör elevers delaktighet och inflytande.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande skapar en pedagogisk miljö som är trygg och använder den som resurs för att främja lärande och samspel. Förberedelser görs för att miljön ska vara anpassad för alla elevers behov. Trots att den studerande inte har möjligheter att till fullo påverka den pedagogiska miljön förmår hon/han anpassa aktiviteterna så att de stimulerar till lärande och samspel.	IV

Efter fullgjord lärarutbildning måste den studerande agera utifrån att varje elev har lika stort värde och ges lika stora möjligheter att utvecklas och lära. I sina handlingar måste hon/han kunna visa ett aktivt stöd i utvecklingen av elevernas självkänsla. Den studerande måste kunna sätta värde på varje elevs olika sätt att uttrycka sig och samspela med andra, oavsett elevens kön och bakgrund. En sådan attityd och sådana handlingar bör också "smitta av sig" till elevgruppen så att ett klimat av lyhördhet och respekt för varandra etableras och upprätthålls. Fritidshemmets pedagogiska miljö gynnar elevers samspel, i uppdraget ingår att arbeta utifrån ett grupporienterat arbetssätt. Den studerande ska kunna tillvarata elevers egna initiativ som kan stimulera till lärande, inflytande och delaktighet.

Att försöka skapa bra utmanande förutsättningar för en lärandeaktivitet är viktig. Det kan handla om enkla saker, som att flytta bord eller bänkar för att en diskussion lättare ska kunna föras ansikte mot ansikte, eller att flytta aktiviteten till ett lämpligare rum. Men det kan också handla om att medvetet försöka påverka den omgivande miljön så att den blir ett tillskott och så att den understödjer de intentioner läranden har. Strävan ska vara att skapa de bästa samlande betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- På vilket sätt försöker den studerande skapa en miljö som är trygg för alla elever?
- Försöker den studerande agera som om alla elever har lika värde eller ses vissa elever som "favoriter"?
- Visar den studerande att hon/han har stereotypa bilder av elever/grupper av elever?
- Hur visar den studerande att hon/han är lyhörd och respektfull i mötet med eleverna?
- Påverkas klimatet i elevgruppen positivt av den studerandes handlingar? I så fall, hur?
- Hur visar den studerande att eleverna har möjlighet till delaktighet och inflytande?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	Kunna kommunicera med elever (R.3.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar inte tillräcklig öppenhet för att skapa kontakt och föra dialog med eleverna eller de försök som den studerande gör för att skapa kontakt är olämpliga eller inte ändamålsenliga. Hon/han kan inte uttrycka sig tydligt och korrekt (muntligt och skriftligt) i kommunikationen med eleverna.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Hon/Han kan uttrycka sig tydligt och korrekt såväl muntligt och skriftligt i kommunikationen med eleverna.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande skapar god kontakt och kan föra dialog med eleverna på sätt som är ändamålsenliga i förhållande till deras skilda bakgrunder och behov. Det finns hos den studerande en tydlig vilja till och strävan efter att eleverna ska känna att möjligheten till kontakt alltid finns. Den studerande kan leda resonerande samtal i lyhört samspel med eleverna både enskilt och i grupp. Under dessa samtal förmår den studerande upprätthålla en väl avvägd balans mellan att vara inklämmande inför individen/gruppen och samtidigt upprätthålla ett tydligt ledarskap.	IV

Målet inrymmer den studerandes förmåga att knyta kontakter och kommunicera med elever. Den studerande bör visa att hon/han värdesätter samtal med eleverna genom att visa nyfikenhet att vilja kommunicera med dem och inbjuda eleverna att ta kontakt. Sättet att skapa en god kommunikation med eleverna är också avgörande för upprättande av ledarskapet. Här är det viktigt att den studerande förmår upprätthålla ledarskapet genom att finna balansen mellan närhet och distans. Den egna personen är ett viktigt verktyg i kommunikationen mellan elev och lärare. Den studerande måste utveckla ett omdöme för var gränsen går mellan personligt och privat samt hur auktoriteten kan upprätthållas samtidigt som omsorgen om elevernas betonas.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Hur inbjuder den studerande till en ömsesidig kommunikation i elevgruppen?
- Hur försöker den studerande kommunicera med eleverna? I så fall – hur?
- Tar den studerande ögonkontakt med eleverna? Präglas kommunikationen av värme, uppriktighet, omtanke och humor?
- Är dessa försök anpassade till eleverna? I så fall hur? Vad kan utvecklas?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	<i>Kunna visa ledarskap och ett professionellt förhållningssätt. (R.4.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande kan inte skilja på rollen som kamrat och lärare, visar inte förmåga att samla och leda en grupp.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande visar vuxenansvar och kan skilja på rollen som kamrat och lärare. Den studerande visar förmåga att samla och leda en grupp.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande har förmåga att växla mellan roller och har inga problem att återta ledarrollen. Visar förmåga att samla och leda grupper i de situationer som krävs för yrkesutövningen.	IV

Lärare med inriktning mot fritidshem undervisar i fritidshemmet men också i ett praktiskt/estetiskt ämne i skolan. Att organisera verksamheten både för elevernas fria tid och inom den obligatoriska undervisningen kräver olika slags ledarskap. På båda dessa arenor förväntas den studerande utveckla och inneha en tydlighet. Det innebär att hon/han ibland, med bibehållen respekt för individen, måste kunna ”stå i vägen” och sätta gränser. Förmågan att kunna leda och samla olika konstellationer av grupper är av stor betydelse. Denna förmåga handlar till stor del om att kunna balansera sitt ledarskap beroende på elevers skilda behov och förutsättningar men också på vad olika situationer kräver.

Den vuxnes förhållningssätt påverkar elevers förståelse och respekt för omvärlden. Därför är alla som arbetar på fritidshemmet och i skolan viktiga förebilder som noga måste välja hur man definierar och kommunicerar sin auktoritet och sitt ledarskap. Kompetensen inom målet kan med andra ord sägas handla om hur den studerande förmår skapa ett ramverk kring undervisningen.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Visar den studerande att hon/han är beredd att ta på sig ledarskapet?
I så fall – hur?
- Har den studerande förmågan att kombinera ett tydligt ledarskap med bibehållen respekt för eleverna?
- På vilket sätt kan den studerande visa följsamhet i sitt ledarskap beroende på elever och situation?
- I vilka situationer har den studerande svårare/lättare att visa ledarskap?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	<i>Kunna relatera grundläggande värden i styrdokumentet till den pedagogiska verksamheten och det egna förhållningssättet. (R.5.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande har ingen kännedom om grundläggande värden i styrdokumentet och kan inte ge exempel på hur styrdokumentens värderingar kan komma till uttryck i den pedagogiska verksamheten eller i det egna förhållningssättet.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande har kännedom om grundläggande värden i styrdokumentet och kan ge exempel på hur styrdokumentens värden kan komma till uttryck i den pedagogiska verksamheten. Den studerande visar förståelse för sin egen roll som förebild samt för hur egna värderingar kommer till uttryck i det egna förhållningssättet.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande har strategier för hur styrdokumentens grundläggande värden kan komma till uttryck i den pedagogiska verksamheten, arbetar aktivt med att utveckla och utvärdera värdegrundsfrågor samt uppmuntrar samtal om värdegrunden inom ramen för demokratiska principer såväl med elever som med kollegor.	IV

Mål och riktlinjer i styrdokumentet pekar ut vilka normer och värden fritidshemmet och skolan ansvarar för att utveckla hos eleverna. Dessa normer och värden måste den studerande ha kännedom om. Utöver detta krävs en förmåga att tolka målen och utveckla ett tänkande om innebörden av dessa samt om en verksamhet som möjliggör dess förverkligande. Den studerande måste också ha förmågan att distansera sig från den egna rollen för att kunna reflektera över vilka värderingar som hon/han kommunicerar i arbetet med eleverna. Att aktivt arbeta med utveckling av värdegrundsfrågor ingår också som en del av kompetensen inom området.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Känner den studerande till styrdokumentets mål och riktlinjer vad gäller normer och värden?
- Hur använder den studerande styrdokumentets skrivningar för att motivera egna handlingar eller för att diskutera undervisningen i fritidshemmet och i det praktiskt/estetiska ämnet?
- Hur förmår den studerande reflektera över sitt eget förhållningssätt och vilka värderingar som det signalerar?
- Är den studerande aktiv i samtal om värdegrunden? I så fall – hur?

Analytisk/Reflekterande kompetens

	<i>Kunna reflektera över och ställa frågor om verksamheten utifrån teoretiska och praktiska argument. (A.1.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar ingen förmåga eller ambition att ställa frågor runt sin egen praktik eller verksamheten i stort. Visar inga tecken på nyfikenhet.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	I
Grundläggande	Den studerande visar förmåga att, med argument hämtade ur teoretiskt vetande eller praktisk erfarenhet, ställa relevanta frågor.	II
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	III
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande visar förmåga att, utifrån en syntes av teoretiskt vetande och praktiska erfarenheter, ställa kreativa frågor för forskning och utveckling.	IV

Alla lärare reflekterar mer eller mindre oupphörligt över sin undervisning. Att arbeta med elevers lärande och utveckling innebär med nödvändighet att vara en reflekterande praktiker. Problem och dilemman uppstår ständigt i den vardagliga undervisningen. Undan för undan bör den studerande medvetandegöras hur komplext arbetet är och med tiden tvingas till nya omvärderingar för att kunna utveckla arbetet. För att lägga grunden till ett sådant förhållningssätt måste den studerande ha en öppen, nyfiken och frågande attityd. En sådan förmåga utvecklas mot bakgrund av såväl erfarenhet av situationer som mot teoretiskt vetande. En skicklig lärare tillämpar inte teorier på praktiska frågor – snarare används teorin för att tolka och formulera problem. På liknande sätt bör den studerande kunna kombinera de teoretiska studierna i utbildningen med praktiska erfarenheter för att formulera problem och frågor, till undervisningen i såväl fritidshemmet som i skolan och på universitetet (t.ex. det Självständiga arbetet).

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunnande:

- Ställer den studerande frågor om undervisningen i fritidshemmet och i det praktiskt/estetiska ämnet?
- På vilket sätt visar den studerande en öppen attityd inför det kommande arbetet?
- Kan den studerande motivera frågorna med hjälp av praktisk erfarenhet och/eller teorier?
- På vilket sätt leder den studerandes frågande attityd till en utveckling av hennes/hans undervisning och/eller till undervisningen och utbildning i stort?
- Kan den studerande se samband mellan praktisk erfarenhet och teori?
- Hur förmår den studerande i yrkesverksamheten identifiera problemområden och frågeställningar för forskning?

Mål för VFU II – VFU IV

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna kommunicera förväntningar om elevens lärande som är utmanande och som stimulerar till deras fortsatta utveckling (D.7.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande uttrycker eller visar på annat sätt att eleven, eller gruppen som helhet, är oförmögna att lära sig eller den studerande uttrycker eller visar på annat sätt att hennes/hans förväntningar på deras lärande är låga.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerande kommunicerar positiva förväntningar om elevernas lärande och visar tilltro till deras förmåga.	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande uppmuntrar aktivt eleverna att möta utmaningar som stimulerar deras fortsatta utveckling.	

Avgörande för att den studerande ska kunna skapa gynnsamma lärprocesser är att hon/han har en syn på eleven som individ med förmågor, med ett genuint intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter. Elevens grundläggande nyfikenhet och intresse måste tas tillvara. Hon/han måste uppleva att det finns en tilltro till hennes/hans förmåga. För att elevernas förmågor ska kunna utvecklas behöver den studerande kunna planera för och arrangera utmanade aktiviteter utifrån läroplanens mål. Positiva förväntningar på elevernas lärande måste kunna kombineras med kunskaper om skilda förutsättningar för olika individer.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- Hur visar den studerande, genom tal, handlingar och attityd, att varje elev är kompetent att lära sig?
- På vilket sätt är den studerandes handlingar eller förväntningar på elevernas lärande utmanade samtidigt som de är inom räckhåll för eleverna att uppnå?
- Hur förmår den studerande tillvarata de vardagliga situationernas möjligheter till lärande?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna framställa lärandeinhåll för eleverna på ett begripligt och tydligt sätt (D.8.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerandes kommunikation kring lärandeinhåll är felaktig, otydlig eller svårbegriplig.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerandes kommunikation kring lärandeinhållet är korrekt, tydligt och begripligt. Den studerande förser eleverna med korrekt, tydlig och begriplig information om aktiviteterna som ska genomföras eller innehållet som ska bearbetas.	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerandes kommunikation kring lärandeinhållet är korrekt, tydligt, begripligt och entusiasmerande. Kommunikationen anpassas såväl till kollektivet som till enskilda individer/grupper. Samtliga elever ges goda förutsättningar att delta och förstå.	

Målet avser att den studerande ska kunna beskriva ett planerat innehåll på ett tydligt och begripligt sätt för eleverna. Den studerande förväntas att kunna kommunicera lärandeinhållet på ett sätt så att alla elever förstår. Det kan också handla om att kunna inspirera och entusiasmera så att elever vill delta i alla aktiviteter även de som inte är obligatoriska. I det praktiskt/estetiska ämnet anpassar studenten lärandemålet så att det passar för det specifika ämnesområdet.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt förklarar och beskriver den studerande det planerade innehållet i aktiviteten?
- På vilket sätt anpassar den studerande sina beskrivningar av innehållet såväl till kollektivet som till enskilda individer/grupper?
- Hur entusiasmerar den studerande lärandeinhåll för eleverna?
- På vilket sätt legitimerar den studerande ett lärandeinhåll för eleverna utifrån styrdokumentet i ett myndighetsperspektiv? (främst gällande för det praktiskt/estetiska ämnet).

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna uppmuntra elevernas egen initiativförmåga (D.9.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande uppmuntrar ej elevernas egna initiativ till att agera och handla oberoende, kreativt eller kritiskt.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerande uppmuntrar eleverna till att agera och handla oberoende, kreativt eller kritiskt.	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande använder sig av aktiviteter eller strategier som är utformade i avsikt att uppmuntra eleverna att agera handla oberoende, kreativt eller kritiskt kring andras och eget lärande.	

Fritidspedagogiken tar ofta sin utgångspunkt från elevers intressen och erfarenheter. Som lärare i fritidshem är det viktigt att kunna fånga och ta tillvara elevernas egna initiativ och se det som en tillgång i undervisningen.

Den studerande förväntas kunna uppmuntra elevernas egen initiativförmåga i undervisningen. Det kan röra sig om olika aktiviteter i undervisningen och under elevers egenstyrda tid på fritidshemmet eller under skolans raster. Inom ramen för sitt praktiskt/estetiska ämne anpassar studenten innehållet så att elevernas egna initiativ ges förutsättningar samt tas tillvara.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt uppmuntrar den studerande eleverna till att ta egna initiativ i fritidshemmets undervisning?
- På vilket sätt fångar den studerande upp elevernas idéer och uppmuntrar dem att skapa aktiviteter som gynnar deras eget lärande?
- Hur engageras den studerande när eleverna tar egna initiativ till aktiviteter under skolans raster?
- På vilket sätt skapar den studerande en miljö som stimulerar elevernas kreativitet?

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna ha överblick över elevernas förståelse av undervisningsinnehållet, ge feedback till eleverna för att stödja deras lärande och anpassa lärandeaktiviteter utifrån vad situationen kräver. (D.10.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande gör inga försök att ta reda på om eleverna förstår och hon/han ger dem heller ingen feedback.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerande skaffar sig överblick över elevernas förståelse av undervisningsinnehållet genom en variation av undervisningsmetoder och arbetssätt. Eleverna får feedback vid behov.	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande har en god överblick över individuella elevers eller grupper av elevers förståelse av undervisningsinnehållet och kan göra nödvändiga justeringar i val av metoder, aktiviteter och material. Eleverna får feedback som är underbyggd och anpassad till eleven eller gruppen.	

Läraren med inriktning mot arbete i fritidshem undervisar både i fritidshemmet och i skolan. Arbetet innebär både samverkan med en annan lärare i klassrummet, eller enskilt ansvar för en egen elevgrupp. Läraren i fritidshem ansvarar också för undervisning i ett praktiskt/estetiska ämnet inom den timplanbundna eller obligatoriska delen av skoldagen. Fritidshemmet ska stimulera elevers utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid före, efter och i den integrerade fritidspedagogiska verksamheten, under skoldagen samt under lov. Som lärare måste man kunna ha överblick över elevernas förståelse av undervisningsinnehållet och kunna ge feedback för att stödja deras lärande samt att anpassa lärandeaktiviteter utifrån vad situationen kräver.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- På vilket sätt har den studerande överblick över elevernas förståelse av ett undervisningsinnehåll?
- Hur anpassar den studerande undervisningsinnehållet utifrån elevers förståelse?
- Hur ger den studerande feedback till eleverna?
- Den studerande diskuterar hur hon/han ska ge feedback till eleverna, samt hur dessa kan utformas i ex. omdömen och betyg.
- På vilket sätt visar den studerande sin kunskap om lärandemålen och prestationskriterierna för sina lektioner samt insikt i vilken utsträckning eleverna når dessa kriterier? (gäller främst det praktiskt/estetiska ämnet).
- På vilket sätt visar den studerande kunskap om vad som är "nästa steg" (formativt) mellan elevers nuvarande kunskap och framgångskriterierna (gäller främst det praktiskt/estetiska ämnet).

Didaktisk/Metodisk kompetens

	<i>Kunna göra lärandet synligt. (D.11.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande försöker inte lyfta fram lärandet som aktivitet och mål. Den studerande saknar ambition att se lärandesituationen ur elevernas perspektiv och ger inte eleverna möjlighet att se sig själva som lärande.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerande gör ansträngningar att växla perspektiv och förstå lärandet utifrån rollen som elev. Den studerande försöker göra lärandet och målet för lärandet synligt genom att inbjuda eleverna att växla perspektiv och själva förstå situationen som en lärande situation där de är sina "egna lärare".	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande växlar perspektiv och gör tydliga ansträngningar att förstå lärandet utifrån rollen som elev. Den studerande inbjuder eleverna att växla perspektiv och själva förstå situationen som en lärande situation där de är sina "egna lärare". Den studerande lyfter fram lärandet som aktivitet och mål och försöker framgångsrikt göra det synligt.	

Målet inrymmer en förmåga att kunna göra lärandet synligt på fritidshemmet. Det innebär att kunna lyfta fram och synliggöra lärandeinhåll för elever och att låta eleverna själva förstå att de är sina "egna lärare". Likaväl kan det innebära att lyfta fram elevgruppens möjlighet att lära av andra och av varandra.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- Hur skapar den studerande situationer i verksamheten där lärandet blir synligt för eleverna?
- På vilket sätt medvetandegör studenten eleverna över sitt eget och gruppens lärande?
- Den studerande är förtrogen med och kan ge exempel på hur lärande i fritidshemmet kompletterar skolan tids- och innehållsmässigt.
- Hur skapar den studerande situationer där eleverna får reflektera och begreppsliggöra sitt lärande? (omvandla teori till praktik och vice versa).

Relationell/Kommunikativ kompetens

	<i>Kunna skapa professionella relationer till kollegor i syfte att främja elevers lärande och utveckling. (R.6.)</i>	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar bristande kunskap om vilka resurser kollegorna kan utgöra eller är medveten om att kollegor kan utgöra resurser men bemödar sig inte om att nyttja deras erfarenheter och kunskaper, trots att behov föreligger eller att detta skulle kunna medföra förbättringar.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	II
Grundläggande	Den studerande visar att hon/han har kunskap om de resurser som kollegornas erfarenheter och kunskaper utgör och gör försök att nyttja dem. Hon/Han visar också vilja att dela med sig av egen erfarenhet i kollegiala sammanhang.	III
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	IV
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande visar att hon/han har kunskap om de resurser som kollegornas erfarenheter och kunskaper utgör och gör försök att nyttja dem. Hon/Han visar också vilja att dela med sig av egen erfarenhet i kollegiala sammanhang. Den studerande visar prov på samarbete med kollegor. Hon/Han visar att kollegornas erfarenheter och kunskaper utgör en resurs och deltar aktivt i kollegiala situationer.	

I arbete på fritidshem samspelar man mycket med kollegor, det är viktigt att kunna samarbeta och kommunicera både med de nära kollegorna i arbetslaget och med andra kollegor. Läraren med inriktning mot arbete i fritidshem arbetar vanligtvis både i fritidshemmet, skolan och i förskoleklassen. Det innebär förväntningar på att kunna skapa professionella relationer till flera olika kollegor i både fritidshemmet/skolan och förskoleklassen. I samarbete med kollegor sker ett utbyte av erfarenheter och kunskaper som syftar till att främja elevers lärande och utveckling. Den studerande ska bjudas in i kollegiala sammanhang där det ges möjlighet att få samverka, diskutera och utbyta erfarenheter om verksamhetsinnehåll med flera olika kollegor.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Hur försöker den studerande utveckla sin kommunikation med kollegor?
- Kan den studerande kommunicera och samarbeta med kollegorna i det arbetslag han/hon tillhör?
- Kan den studerande kommunicera och samarbeta med kollegorna på arbetsplatsen, både på fritidshemmet/skolan och i förskoleklassen?
- På vilket sätt kan den studerande dela med sig av erfarenheter och kunskaper i kollegiala sammanhang?

Mål för VFU III – VFU IV

Didaktisk/Metodisk kompetens

	Kunna visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och den pedagogiska miljön. (D.12.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande har inte anpassat observationer/dokumentation/analyser av lärandet till eleverna, den pedagogiska miljön och verksamhetens mål.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	III
Grundläggande	Den studerande har planerat för och genomfört observationer/dokumentation/analyser av lärandet som till stor del är anpassade till elevernas lärande och utveckling, den pedagogiska miljön och verksamhetens mål.	IV
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande har planerat för och genomfört observationer/dokumentation/analyser som är anpassade till elevernas lärande och utveckling, den pedagogiska miljön och verksamhetens mål samt kan beskriva hur hon/han kommer att använda resultaten från utvärderingen i kommande planering.	

Under VFU ska den studerande ges redskap i hur fritidshemmets och det praktiskt/estetiska ämnets kvalitet systematiskt kan följas upp, utvärderas och utvecklas (ett systematiskt kvalitetsarbete). En skicklig lärare kan följa, dokumentera och analysera elevers utveckling och lärande, samtidigt som hon/han kan bedöma vilka förutsättningar som finns i verksamheten för att eleverna ska kunna lära samt hur dessa förutsättningar kan påverkas i en gynnsam riktning. Observationerna, dokumentationen och analyserna måste också kunna relateras till såväl lokala som nationella mål för verksamheten.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring studentens kunskande:

- Hur förmår den studerande använda sig av observation, dokumentation, analys?
- På vilket sätt är den studerande kompetent till att i sina observationer, dokumentationer eller analyser uppmärksamma såväl elevernas perspektiv som fritidshemmets eller det praktiskt/estetiska ämnets möjligheter att tillgodose elevernas möjligheter att utvecklas?
- På vilket sätt uppmärksammar den studerande, via sina observationer, dokumentationer och analyser, elevernas förmågor eller begränsningar?
- Hur har observationer, dokumentationer och analyser en koppling till målen (läroplanen) med aktiviteterna?

- På vilket sätt använder den studerande observationer, dokumentationer och analyser som ett underlag för planering av den fortsatta verksamheten med eleverna?
- På vilket sätt ingår frågor om elevernas samspel och deras möjlighet till delaktighet och inflytande i den studerandes observationer, dokumentationer och analyser?

Relationell/Kommunikativ kompetens

	Kunna kommunicera med vårdnadshavare om elevernas lärande och sociala situation samt verka för vårdnadshavares inflytande och delaktighet. (R.7.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande visar ingen vilja till samverkan och dialog med vårdnadshavare samt ingen kunskap om former för kommunikation med vårdnadshavare eller gör inga försök att kommunicera med vårdnadshavare även när behov föreligger. Hon/han har ingen uppfattning om hur vårdnadshavare kan göras delaktiga.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	III
Grundläggande	Den studerande visar vilja till samverkan och dialog med vårdnadshavare samt har kunskap om former för kommunikation som hon/han kan använda för att kommunicera med vårdnadshavare i skilda syften.	IV
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande kommunicerar med vårdnadshavare runt eleven. Den studerande visar förmåga att kommunicera såväl elevens lärande som sociala situation. Hon/han har bildat sig en uppfattning om olika former för hur vårdnadshavare kan göras delaktiga.	

Vårdnadshavare har en viktig roll på fritidshemmet, många av eleverna hämtas av vårdnadshavare på eftermiddagen. Ett samarbete med vårdnadshavare ska ses som en tillgång i verksamheten. Som lärare med inriktning mot arbete i fritidshem förväntas man kunna kommunicera med vårdnadshavare om elevernas trivsel, lärande och utveckling. Den studerande ska under sin VFU få möjlighet att möta vårdnadshavare i en dialog som rör elevens lärande och sociala situation. Det kan ske vid exempelvis ett utvecklingssamtal eller vid föräldramöte där vårdnadshavare ges möjlighet till att delta i och påverka verksamheten exempelvis vid föräldramöten. Om det inte förekommer några utvecklingssamtal eller föräldramöten när VFU-perioden genomförs ska den studerande och VFU-läraren ha diskussioner kring det material som VFU-platsen har för att genomföra dessa samtal och kontakter.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Kan den studerande kommunicera med vårdnadshavare?
- Handlar kommunikationen mellan studenten och vårdnadshavaren om elevens lärande och sociala situation?
- Hur synliggör och kommunicerar fritidshemmet och/eller skolan elevens lärande och utveckling med vårdnadshavare?
- Diskuterar den studerande olika sätt att ge möjligheter för vårdnadshavares delaktighet i att påverka verksamheten?

Analytisk/Reflekterande kompetens

	Kunna visa förmåga att reflektera över den egna verksamheten utifrån etiska argument. (A.2.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande är omedveten om hur de egna värderingarna tar sig uttryck i lärarrollen. Hon/Han har svårt att se att olika pedagoger bär på skilda värderingar och att olika värderingar ger avtryck i verksamheten.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	III
Grundläggande	Den studerande kan se kopplingar mellan egen/andras praktik och egna/andras värderingar. Hon/Han kan även koppla sina egna värderingar till värden som beskrivs i styrdokumentet.	IV
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande är tydligt medveten om och kan beskriva de egna värderingarna och hur de påverkar praktiken. Hon/Han kan även identifiera och förstå andra värderingar. Den studerande är beredd att diskutera och ifrågasätta vilka värderingar som ligger bakom de egna handlingarna, liksom de värderingar som ligger bakom styrning och granskning av verksamheten.	

En lärares arbete inrymmer etiska dimensioner. Yrkesetisk medvetenhet rör både relationen lärare – elev och lärarens relation till kolleger och vårdnadshavare. Att visa hänsyn till elevens integritet och sårbarhet är det viktigaste skälet för lärare att utveckla en yrkesetisk medvetenhet och kompetens. Den studerande måste ges tillfälle till att reflektera över frågor som att möta alla elever med respekt och människors ömsesidiga beroende av varandra i en social gemenskap. Frågor som rör jämställdhet, kön, klass och etnicitet inryms i ovan mål.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Kan den studerande göra kopplingar mellan egna värderingar till värden som beskrivs i styrdokumentet?
- På vilket sätt kan den studerande diskutera hur värderingar kan ge avtryck i verksamheten?
- Kan den studerande se på olika situationer ur elevernas, vårdnadshavares och ibland andra kollegors synvinkel/situation?
- På vilket sätt är den studerande medveten om att kön, klass och etnicitet kan påverka deras sätt att se på och behandla elever och vårdnadshavare?
- På vilket sätt kan den studerande reflektera över att kön, klass och etnicitet har betydelse för hur de planerar undervisningen på fritidshemmet och i skolan?
- Reflekterar studenten över sitt eget förhållningssätt till manligt och kvinnligt och diskuterar hur den pedagogiska miljön utformas för att stärka jämställdhetsarbetet?

- På vilket sätt arbetar studenten aktivt för att främja jämställdhet mellan flickor och pojkar i verksamheten?
- Hur arbetar studenten för att arbetet i fritidshemmet och i skolan präglas av ett förhållningssätt där olika kulturer och flerspråkighet ses som en tillgång?
- Reflekterar studenten över sina värderingar och föreställningar om kulturella och språkliga olikheter?

Analytisk/Reflekterande kompetens

	Kunna visa förmåga att reflektera över den egna verksamheten utifrån erfarenhetsbaserade argument. (A3.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande förmår inte reflektera över gjorda erfarenheter och använda dem i nya situationer. Han/Hon ger förklaringar i stil med att: "Sunt förnuft säger att...". Beskriver erfarenheter i bilder av svart och vitt. Gott och ont. Bra och dåligt.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	III
Grundläggande	Den studerande kan förklara och motivera sitt handlande mot bakgrund av gjorda erfarenheter, men också ställa frågor kring det. "Varför blev det som det blev?" Hon/Han inser komplexiteten i arbetet och försöker hitta mer nyanserade förklaringsmönster. Visar förmåga att beskriva arbetet i metaforer och visar intresse för att ta del av andras erfarenheter och förståelse av lärararbetet.	IV
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande kommunicerar aktivt sina gjorda erfarenheter, kan koppla dem till egna förklaringsmönster men förmår samtidigt härbärgera konflikterande perspektiv- kan se att andra beskrivningar, andra metaforer för verksamheten, också skulle kunna gälla - "Man skulle också kunna se det så här ...". Den studerande kan diskutera vad den egna förståelsen av verksamheten innesluter respektive utestänger. Den studerande inser komplexiteten i arbetet och kan känna sig överväldigad, men försöker hitta strategier och behålla handlingskraften. Den studerande visar förmåga att vilja reflektera och utvecklas med grund i gjorda erfarenheter.	

Lärare med inriktning mot arbete i fritidshem och skola reflekterar över den egna undervisningen utifrån egna erfarenheter. Det innebär att kunna motivera sina handlingar av tidigare erfarenheter men också att kunna se att andra förklaringsmönster på verksamheten kan vara giltiga. Den studerande bör med hjälp av olika beskrivningar av skilda handlingsalternativ väga för och nackdelar i verksamheten och samtidigt kunna hitta möjliga strategier för att lösa olika frågor som har väckts under VFU.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- Den studerande kan motivera handlingar från egna erfarenheter.
- Hur förmår den studerande att diskutera undervisningen utifrån skilda perspektiv oavsett egna erfarenheter?

Analytisk/Reflekterande kompetens

	Visa medvetenhet om hur man skapar ett hållbart lärararbete. (A.4.)	Godkänd för VFU, period
Underkänd	Den studerande diskuterar och argumenterar för sina didaktiska intentioner utan att förhålla sig till den sociala situation och samhälleliga institution som förskolan/förskoleklassen/fritidshemmet/skolan utgör med sina speciella möjligheter och begränsningar, d.v.s. utan hänsyn till de externa anspråk, faktiska betingelser och villkor som gäller för arbetet.	
Introducerande	Över nivå U. På väg mot nivå Gr.	III
Grundläggande	I planering och utvärdering av verksamheten förmår den studerande visa viss balans mellan didaktiska intentioner och faktiska betingelser för arbetet. Hon/Han kan fortfarande under- eller överbetona betingelserna eller förvänta sig att se direkta resultat av sina handlingar.	IV
Utvecklad	Över nivå Gr. På väg mot nivå FT.	
Fördjupad – Tillämpad	Den studerande upprätthåller en välavvägd balans mellan intentioner och betingelser samtidigt som hon/han visar vilja/förmåga att påverka de faktiska betingelserna och utveckla/utvidga handlingsutrymmet. Kan diskutera intentioner och betingelser i relation till externa anspråk. Kan se resultat av sina handlingar på längre sikt.	

Ett hållbart lärararbete rör lärarens hela arbetssituation. För att förtydliga vikten av att förutsättningarna har betydelse för vilket utfall/resultat en verksamhet kan uppnå kan man använda begreppen förutsättningar – process – resultat. De förutsättningar ett fritidshem eller en skola har i form av till exempel lokaler, material, personalens kompetens, personaltäthet med mera har betydelse för vilka processer/arbete som kan ske i fritidshemmet och i skolan. Samtidigt har även lärarens arbete tillsammans med eleverna, lärarens inställning till sitt arbete samt organisationen av arbetet, det vill säga processen en stor betydelse för hur resultat blir. Resultatet blir därmed en konsekvens av både förutsättningar och process. Att förstå sambandet mellan förutsättningar, process och resultat är viktigt för att utveckla verksamhetens kvalitet.

Förslag på reflekterande frågor som kan ställas kring den studerandes kunskande:

- På vilket sätt kan den studerande resonera om sambandet mellan förutsättningar, process och resultat i undervisningen?
- Hur resonerar den studerande i planering och utvärdering av undervisningen om förhållandet mellan didaktiska intentioner och faktiska betingelser för arbetet?
- Den studerande kan ge exempel på hur faktiska betingelser kan påverkas för att utveckla handlingsutrymmet i undervisningen.

Referenser

- Dreyfus, H. L. & Dreyfus, S. E. (1986). *Mind over machine: The power of human Intuition and expertise in the era of the computer*. New York: The Free Press.
- Fibaeck- Laursen, P. (2004). *Bli en bra och effektiv undervisare – om du vill. Den autentiska läraren*. Stockholm: Liber.
- Handal, G. & Lauvås, P. (2001). *Handledning och praktisk yrksteori*. Lund: Studentlitteratur.
- Hattie, J. (2009) *Visible learning*. New York: Routledge
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lindqvist, P. & Nordäng, U.K. (2007). "Lost in translation?" Om relationen mellan lärares praktiska kunskande och professionella språk. *Pedagogisk forskning i Sverige*, Årg. 12, Nr 3, s. 177-193.
- Nordäng, U.K. (2010). Hur framträder lärarskicklighet? – om ramverk, framträdanden och fasader som delar av yrkeskunskande. *Didaktisk tidskrift*, Vol.19, No 2.
- Pramling, N. (2006). *Minding metaphors. Using figurative language in learning to represent*. Göteborgs universitet: Göteborg Studies in educational Sciences 238.
- Praxis III – Teacher performance assessments
- Regeringskansliet (2010). Examensbeskrivning för grundläraresexamen.
- Saugstad, T. (2002). Educational Theory and Practice in an Aristotelian Perspective. *Scandinavian Journal of Educational Research*. Vol 46, No 4 (s 373390).
- Schön, D. (1982). *The Reflective Practitioner. How Professionals Think in Action*. Basic Books.
- Skolverket. (2011) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011)*. Utbildningsdepartementet. Stockholm.
- Skolverket. (2011) Planering och genomförande av undervisning – för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. *Skolverkets allmänna råd*.
- Säljö, R. M.fl. (2011). *Att förädla information till kunskap*. Stockholm: Nordstedts
- Utbildningsdepartementet (2010:800) Skollagen.

Introduktion av mål i VFU

Efter avslutad kurs ska den studerande:

VFU I	<ul style="list-style-type: none"> • Kunna agera utifrån en helhetssyn (D.1.) • Kunna visa förmåga att skapa stimulerande, och för eleverna meningsfulla, läroprocesser som främjar lärande både individuellt och i grupp (D.2.) • Kunna formulera tydliga verksamhetsmål/lärandemål som är ändamålsenliga och anpassade till eleverna (D.3.) • Kunna reflektera över vikten av att känna till elevernas erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och skilda sätt att lära (D.4.) • Kunna redogöra för styrdokumentens målsättning och hur dessa kan omsättas i pedagogisk praktik (D.5.) • Kunna reflektera över användning av digitala verktyg i relation till elevernas lärande (D.6.) • Kunna utveckla och upprätthålla professionella relationer med elever (R.1.) • Kunna medverka till att skapa en miljö för lärande som präglas av trygghet, lyhördhet och respekt och som möjliggör elevers delaktighet och inflytande (R.2.) • Kunna kommunicera med elever (R.3.) • Kunna visa ledarskap och ett professionellt förhållningssätt (R.4.) • Kunna relatera grundläggande värden i styrdokumentet till den pedagogiska verksamheten och det egna förhållningssättet (R.5.) • Kunna reflektera över och ställa frågor om verksamheten utifrån teoretiska och praktiska argument (A.1.)
VFU II	<ul style="list-style-type: none"> • Kunna kommunicera förväntningar om elevens lärande som är utmanande och som stimulerar till deras fortsatta utveckling (D.7.) • Kunna framställa lärandeinhåll för eleverna på ett begripligt och tydligt sätt (D.8.) • Kunna uppmuntra elevernas egen initiativförmåga (D.9.) • Kunna ha överblick över elevernas förståelse av undervisningsinnehållet, ge feedback till eleverna för att stödja deras lärande och anpassa lärandeaktiviteter utifrån vad situationen kräver (D.10.) • Kunna göra lärandet synligt (D.11.) • Kunna skapa professionella relationer till kollegor i syfte att främja elevers lärande och utveckling (R.6.)
VFU III	<ul style="list-style-type: none"> • Kunna visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och den pedagogiska miljön (D.12.) • Kunna kommunicera med vårdnadshavare om elevernas lärande och sociala situation samt verka för vårdnadshavares inflytande och delaktighet (R.7.) • Kunna visa förmåga att reflektera över den egna verksamheten utifrån etiska argument (A.2.) • Kunna visa förmåga att reflektera över den egna verksamheten utifrån erfarenhetsbaserade argument (A.3.) • Kunna visa medvetenhet om hur man skapar ett hållbart lärarbete (A.4.)

Linnéuniversitetet

391 82 Kalmar / 351 95 Växjö
Telefon 0772-28 80 00
Lnu.se/lararutbildning

Lnu.se